

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Nemirna Rusija.

Rusija še vedno trpi pod težko usodo. Ta največji del slovanskega sveta ne more priti do miru. Zdrav in neizkvarjen je še ruski narod, sveže sile še počivajo v njem, tako da bi bil poklican, da s svojo silo oblikuje prihodnji zgodovinski vek. In vendar temu narodu ni usojeno, da bi prišel enkrat do svobode in mirnega razvoja. Stoletja je ruski kmet trpel kot suženj pod carskim režimom, ko ga je tepla knuta velikašev, ki so mu zapovedali. Med svetovno vojno je revolucija podrila carizem in bilo je upati, da bo svoboda zavladala širom prostrane ruske zemlje. Toda namesto prejšnjega suženjstva je prišlo novo. Carizem je sicer izginil, zavladal pa je boljševizem, novi močotgi, ki so zavladali v Moskvi, držijo narod pod še hujšim pritiskom, dasiravno pod geslom osvobojenja.

V eni zadnjih številčk smo poročali, kako preganja novi Stalinov kurz, ki je zavel v Rusiji od leta 1928, vero in cerkev. Cilj boljševikov je, iztreti iz ruskega naroda v nekaj letih vsak spomin na vero in cerkev. Temu namenu služi najhujše nasilje; svoboda vesti in prepričanja je odpravljena.

Zaeno z verskim preganjanjem pa se odigrava tudi na gospodarskem polju eden največjih preobratov, kar jih pozna svetovna zgodovina. Ko je po končani revoluciji zavladal v Rusiji boljševizem, je hotel izprva izvesti najskrajnejši komunizem. Zemlja naj bi bila last vseh in kar se pridelala, naj bi bilo istotako last vseh. Toda odpor kmetov je bil prehud. Ruski kmetje niso hoteli pridelanega žita oddajati za stonj državi in so obdelovali le toliko zemlje, da so preživeli s pridelkom sebe in družino. Grozila je nova revolucija kmečkega ljudstva in nastala je lakota. Zato je Ljening leta 1921 začel takozvano novo ekonomsko politiko: kmet je obdeloval zopet svojo zemljo in sam razpolagal s pridelkom. Sedanj diktator Stalin pa je to pot opustil in zašel v popolnoma novo smer, da bo v kratkem gospodarsko obličje Rusije docela prenovljeno.

Rusko mestno prebivalstvo trpi hudo na pomanjkanju živil. Kruh, mast, meso, sladkor, milo in druge potrebščine se dobijo le na karte, kakor pri nas med vojno. Ko je revolucija razlastila veleposestva in zemljo na novo razdelila, je nastala velika razkosanost v zemljiški posesti. Število kmečkih gospodarstev je zrastle v desetih letih od 19 na 24 milijonov. Ruski kmet pa tudi svoje zemlje ne obdeluje na isti način kot naš, ampak mnogo bolj enostavno, tako da se pridelava v Rusiji na hektar zemlje povprečno le 8 stotov pšenice, medtem ko v srednji Evropi 24 stotov. Število prebivalstva pa v Rusiji raste letno za 3 in pol milijona ljudi, in čim več ljudi mora vas preživeti, tem manjši del pridelka more prodati v mesto.

Posledica vseh teh pojavov je, da se boljševiška vlada trudi na vse mogoče načine, da zviša poljedelski pridelek. V to svrhu so boljševiki na neobdelanih stepah in ravninah, kjer se je prej samo pasla živina, začeli ustanavljati takozvana sovjetska gospodarstva, to so velika državna podjetja, ki z modernimi stroji obdelujejo dosedaj še neobdelano zemljo. Ker je zemlja spočita, je pričakovati obilnega uspeha. Širne ravnine pa tudi omogočijo uporabo najnovejših strojev in obdelovanje z majhnimi stroški. S tem pa boljševiki še niso zadovoljni. Njih cilj je, združiti tudi mala kmetstva posestva v velike skupne zadrage, ki bi na ta način tudi lahko obdelovale zemljo s stroji in na srednjeevropski način, kar bi zvišalo pridelek in zmanjšalo gospodarske stroške.

Prvotno so se po vaseh ubožni kmetje, ki

sami niso imeli lastne vprege, ustanavljali zadruge, da so na ta način imeli skupno vprego in so s skupnim orodjem obdelovali zemljo. Delali so torej na isti način, kakor tudi pri nas kmetje včasih delajo, če si skupno nabavijo poljedelske stroje, da lažje zmorejo nabavo. Istemu cilju so služile prvotno zadrage ruskih kmetov. Sčasoma je ruska vlada uvedla po vaseh, kjer je primanjkovalo vprežne živine, strojne postaje, ki so kmetom obdelovale zemljo. Več vasi skupaj se je združilo v veliko zadruge za skupno obdelovanje zemlje. Te zadruge so naiele državno postajo, ki jim je obdelala zemljo s pomočjo poljedelskih strojev. Kmetje sami pa so pri delu pomagali. Za plačilo so oddali državni postaji gotov del — navadno četrtno — pridelka. V zadnjem času pa je začela vlada na kmete pritiskati s silo, da se povsod združijo v omenjene zadrage za obdelovanje zemlje. Cele pokrajine ob Uralu in v Kavkaziji so že prepletene s temi zadrugami. Vlada podpira samo zadrugo in ne poedinega kmeta; tudi posojila ne dobi posamezen kmet, ampak le zadruga. Kmetu je predpisano, koliko pridelanega žita mora oddati državi. Zato kmetje opuščajo lastna gospodarstva in iščejo zavetja v zadrugah, katerim je vlada bolj naklonjena.

Boljševiki upajo, da bo v treh letih celo rusko prebivalstvo združeno v zadrugah. Na ta način upajo doseči višji žitni pridelek. Zadruga naj bi dobivale najboljša semenska žita in za obdelovanje zemlje najnovejše stroje in orodje. Napredek leži gotovo v tem, da kmet ne obdeluje vsako majhno njivico posebej, polja so zložena skupaj, da lahko traktorji preorjejo vsa vaška polja naenkrat.

V zadrugi pa se pojavljajo tudi huda napsrotsva pri razdelitvi pridelka. Ubožni kmetje zahtevajo, da se pridelek razdeli na posamezne družine po številu članov, imenovitejši kmetje pa, ki so dali zadrugi več zemlje na razpolago, in več živine, se temu seveda upirajo in zahtevajo razdelitev pridelka po premoženju. Zato je tudi tukaj vlada posegla s silo vmes in začela zadrage preosnavljati v takozvane „karčele“ ali komune.

V zadrugi je obdržal še vsak kmet svojo last. Združili so se samo zato, da zemljo skupno in lažje obdelajo, v komuni pa se proglašajo vse imetje posameznika za skupno last vseh. Kmet ni več posestnik in član zadruge, ampak samo delavec komune. Komuna mu plača za delo dnevno gotov znesek. Koncem leta se napravi obračun in kar od pridelkov preostane, se porabi za nabavo orodja, za zboljšanje zemlje in v druge skupne svrhe.

Na ta način nameravajo boljševiki v treh letih razlastiti 24 milijonov kmetov in združiti vse v imenovane komune, torej v državne in prisilne zadrage. Kakšen bo končni uspeh, bo povedala šele prihodnost. Vendar pa lahko dvomimo, da je ta novi korak boljševiške vlade pravilen, zakaj iz zgodovine vemo, da so se tekom stoletij že večkrat delali slični poizkusi, ki so pa vedno brezuspešno končali. S silo se pač nikdar ne da premostiti naravni razvoj.

Seja deželnega kulturnega sveta, dne 7. svečana.

(Nadaljevanje.)

Podpiranje nakupovanja umetnih gnojil.

V prejšnjih letih je dajala zvezna banka kmetom posojila z nizkimi obrestmi za nakup umetnih gnojil. Poljedelsko ministrstvo je dalo v ta namen 88.000 S. To podpiranje je pozneje prevzela žiro-centrala, ki pa je sedaj pomoč odrekla. Rabilo bi se 5 milijonov in žiro-

centrala ima vsega komaj toliko. Z lastnim denarjem deželna zveza te akcije ne more izvesti, ker ima samo 50.000 S kredita. Če bi se posodil ta denar deželni zvezi, bi prišel na drug način kmetom v korist.

Obdačevanje kmetijstva.

Pogajanja s finančno oblastjo so bila dosedaj brez uspeha. Tudi letos se je prosilo za razgovor. Podlago za posvetovanja in pogajanja pripravi računski urad. Finančno direkcijo se je opozorilo tudi na nizke žitne cene in na škodo, ki jo je lani napravil mráz na sadnem drevju. Tudi neugoden ključ bo nekaj pomenil, ker bi imel kmet v ključu vsaj nekaj obrambe. Po izjavi Hernlerja obravnavajo prizivne komisije sedaj samo prizive malih ljudi, ki imajo 20 do 30 S dohodninskega davka. Večji posestniki proti davčnim predpisom sploh ne ugovarjajo več, ker se ne da nič doseči. V Celovcu ni mogoče najti razumevanja za potrebe kmeta. Zato predlaga Striessnig, da se gre na Dunaj in pogaja s finančnim ministrom. Ni treba, da si pustimo dopasti tako postopanje. Podlago zato imamo v računskem uradu. Ministrstvo meri dohodek po statistiki žetve: toliko več se je pridelalo, toliko višje se meri dohodek, a pozabi se na cene žita. Investicijska postava je nepopolna, ker niso vse investicije davka proste. Ni razumeti, zakaj bi moral posestnik, ki je vzel iz svojega gozda nekaj denarja, da si izboljša posestvo, plačevati za to davek kakor za dohodek. Ko se izboljša gospodarstvo, bo davkarija tak pozneje prišla na svoj račun.

Kmečke pravice.

Hernler poroča, da se je lani pritožil pri deželni vladi radi nekega popisa planinskega nadzornika. Odgovor pravi: „Notranji razlog pritožbe je očitno ta, da si upravičeni mislijo, da je službe zemljišče njihovo in servitutna postava za to tu, da pridobi upravičenim to lastnino...“ Postava načelno naroča, da naj se služnosti odkupijo z zemljišči in zdaj vlada pravi, da si upravičeni samo nekaj domišljujejo! Na celovškem trgu ni paše, zato si jo morajo kmetje iskati na planinah in je razlaganje deželne vlade protipostavno. Kulturni svet naj pri vladi vpraša, ali je to pismo spisal kak jurist?

Nekaj drugega je postava o varstvo planinskih pašnikov in nekaj drugega postava o služnostih. Varstvena postava hoče posestniku omejiti pravico, da gozdove ne bo poljubno sekal, servitutna postava pa hoče ljudem na podlagi starih listin zavarovati njihove stare pravice. Očita se mi, da kmete enostransko zastopam, a jaz si štejem to včas. — Nato se izvolita dva gospoda, ki bosta razdor med Hernlerjem in planinskim nadzornikom preiskala in o tem poročala na seji.

Beljaška elektrarna

je vpeljala za električno moč poleg cene za tok drugo temeljno pristojbino, kar tok tako podražuje, da se cena dvigne na 60 g. Beljak hoče z doneski okoliških občin urediti svoje finančno gospodarstvo. Temeljna pristojbina se nalaga na vsako svetilko in vsak motor, če svetilka gori ali ne. Tehniki izbornoro razumejo postaviti v vsak kot svetilko in kmet se ne brani, ker misli, da ne stane nič, ker ne bo gorela. In zdaj se nalaga pristojbina tudi na te svetilke in kmet dobiva račune za 10 do 11 S. Kulturni svet mora zavzeti k temu svoje stališče, ker se ne more dopustiti, da bi beljaška občina uganjala s kmeti, kar se ji poljubi.

Brezposelnost.

Brezposelnost grozovito raste, pri tem pa jemljejo sezijске obrti in železnica vsako leto sveže ljudi s kmetov. V zadnji seji parlamenta se soc. dem. vprašali ministra za socialno politiko, kaj misli storiti, da se brezposelnost omeji. To nam je bila priložnost, da smo zahtevali spremembo postave. Zdaj se brezposelnost sploh ne da omejevati. Dunaj ima 20.000 služkinj, ki so brez dela vsled tega, ker je treba plačati za vsako drugo in tretjo služkinjo neznošen davek. Sicer nas ne mori toliko ogromna vsota, ki se porabi za brezposelne, bolj nas mori demoralizacija. Ljudje odhajajo z dežele in pravijo: „Čemu naj delam jaz, ko delajo drugi samo

poleti, potem pa dobivajo od države brezposelno podporo? Naši sezijski delavci zahtevajo za vsako uro dela neprimerne cene z izgovorom, da pozimi ne dela, in često se dogaja, ko v jeseni iščeš delavca, da ga ne dobiš — ker že dobiva brezposelno podporo in zato delati menda ne sme. Ferlič predlaga, da bi se tudi pri nas uredilo kakor v Ameriki, kjer samski moški delajo le tri dni v tednu, pa tudi žive. Tako se more zaposliti več ljudi.

Msgr. Podgorc: Zavarovanje brezposelnih postaja za produkcijo neprenosljivo, obenem pa nam dela največjo moralno škodo. Opozorjam na dejstvo, da se s tem zavarovanjem podpirajo konkubinati. Samec seve ne živi s to podporo prelahko; a moški, ki jo ima, si poišče žensko, ki ima tudi podporo, in oba skupaj z dvojno podporo že izhajata. Če se hočemo zdaj o tem posvetovati, maramo najti prej podlago. Zeleti bi bilo, da se brezposelni popišejo. Ker to splošno nimogoče, naj se urad obrne do občin, ki imajo meščanskega župana: nekaj teh občin naj nam natančno opiše te ljudi, pa bomo dobili pojmo o tem zavarovanju. (Konec.)

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Dve leti so že brezuspešno tekla pogajanja z Nemčijo. Kancler dr. Schober je sedaj dosegel sporazum in bo pogodba v najkrajšem času podpisana. Drugače pa se po izjavi kanclerja notranjepolitične razmere v naši državi stalno izboljšujejo. Vlada bo sedaj z vso silo pričela reševati gospodarska vprašanja. — Parlament je 25. februarja sprejel haaško pogodbo in razsodiščno pogodbo z Italijo. Ob tej priliki je izjavil soc. dem. dr. Ellenbogen, da avstrijski proletarijat ne bo nehal pozivljati vest vsega sveta proti raznarodovanju Nemcev na južnem Tirolskem. — 28. februarja se je sestala na Dunaju gospodarska konferenca, ki jo je sklical zvezni kancler, da mu bo v pomoč pri reševanju gospodarskih vprašanj. V konferenci so zastopani vsi gospodarski krogi. Predvsem je namen konference, da omeji brezposelnost. Izvoljenih je bilo 8 komisij, izmed teh ena za kmetijstvo, za brezposelna vprašanja, za industrijo itd., ki so pričele zasedati že 3. t. m.

Manjšinsko. Čsl. minister dr. Dérer je izjavil v proračunskem odboru o manjšinskem šolstvu na Češkoslovaškem: Radi manjšinskega šolstva vlada na obeh straneh gotova nervoziteta, ki ni popolnoma utemeljena. Pri ustanavljanju šol se ne da zabraniti, da tu in tam otrok ne pride v šolo svojega jezika. Nekaterim se zdi, da živimo še vedno pod tujim tlačanstvom, ko smo se morali boriti za vsakega otroka. Danes imamo samostojno državo in kakorkoli jo bomo uredili, vedno bo prevladoval češkoslovaški živelj, ki bo dajal državi svoje posebno lice. To dejstvo zagotavlja, da se češki otroci ne bodo raznarodovali. Tudi na nemški strani je nervoznost velika. Nemške zahteve so vsekakor velike. Mi Slovaki dobro vemo, kaj pomeni proces raznarodovanja. Ni smo imeli lastnih slovaških šol in v večini občin so bile samo madžarske šole. Četudi je absolutistična država z vsem svojim aparatom

delala za tem, vendar nismo podlegli madžarizaciji. Ni dosegla cilj Madžarska, kako je potem mogoče govoriti o tem, da so Nemci v demokratični Češkoslovaški zatirani, ki svojim nemškim in madžarskim sodržavljanom pušča šole in jim daje možnost narodnega in kulturnega razvoja. Še več, Češkoslovaška je na Slovaškem celo obnovila nemško šolstvo. S to našo šolsko politiko je bil obvarovan nemški živelj na Slovaškem. Manjšinsko šolstvo sme služiti samo manjšini. To se pravi, da se more otvoriti manjšinska šola le tam, kjer jo manjšina potrebuje. Vprašanje kraja manjšinske šole se mora presojati s stališča šolskih potreb, da bodo imeli otroci ko mogoče najbližje v šolo. Šola pa mora odgovarjati tudi higijenskim potrebam in se sme ustanoviti samo s pristankom vseh pristojnih mest. Teh smernic se bo držal minister pri ustanavljanju novih manjšinskih šol. — Da je Češkoslovaška res demokratična država, se vidi tudi iz tega, da se sme v parlamentu posluževati vsak poslanec svojega maternega jezika. Četudi je uradni jezik češkoslovaški, govorijo poslanci slovaški, rusinski, ruski, poljski, češki nemški in madžarski. V staroavstrijskem parlamentu je bilo poslanec sicer dovoljeno, da govorijo v svojem maternem jeziku, a ti govori se niso beležili v zapisnik. Na Češkoslovaškem pa se zapišejo vsi govori v izvorniku in v češkem prevodu. Država mora vzdrževati stenografe za 7 jezikov in precej tolmačev. Nemci niso tako širokogrudni in pravični napram narodnim manjšinam. — Varšavski list prinaša zanimive podatke o številu narodnih manjšin na Poljskem. Najmočnejša narodna manjšina so Ukrajinci, ki štejejo 5 milijonov duš. Druga najmočnejša manjšina so židje, ki so jih pri zadnjem ljudskem štetju našli 2,048.878, na tretjem mestu so Belorusi s 1,650.000 dušami, dalje Nemci z 900.000, Litavci y 80.000 itd. — 21. januarja se je otvoril v Bukarešti informacijski urad za narodne manjšine, katerega načelnik je Petriscano. Ta urad ima nalogo zbrati podatke o narodnih manjšinah in je prvi svoje vrste v Evropi.

Francoška. Že pri razpravi o vladni izjavi je ostala po štirih dneh Chautempsova vlada v manjšini za 15 glasov in morala podati ostavko. Zopet sta Tardieu in Poincaré odklonila sestavo nove vlade. Šele pozneje je Tardieu sprejel nalogo, ko mu je Poincaré obljubil svojo pomoč, in sestavil preteklo nedeljo novo vlado. Danes se predstavi parlamentu in se bo šele videlo, koliko glasov ima večine. Ni mogel sestaviti vlade velike koncentracije, temveč samo vlado premirja, ki bo spravila pod streho proračun, uredila pereča mednarodna vprašanja in izglasovala zakon o socialnem zavarovanju, potem pa odstopila.

Politične vesti. Madžarski listi javljajo s konference za carinsko premirje, da je v sedanjem trenutku mnogo upanja, da se ustvari agrarni blok srednje Evrope. Na konferenci Jugoslavije, Romunije, Madžarske, Češkoslovaške, Poljske, Bolgarske in Grške se je sklenilo, delati za osnovanjem agrarnega bloka srednje-

mnenja zaprla nedolžnega človeka, ki mu grozi smrt. Kako mu pomagati? Postava govori to in posvetna oblast, zaslepljena od predsodkov, nalaga na ta namišljeni zločin smrtno kazen. Rad bi mu pomagal in ga rešil, a sam ne ve kako.

V te misli zatopljen je pustil iti vranca počasi svojo pot v Št. Jur. Dospelši do lesene kajže k Ferdiju, spravi mežnar konja v hlev. Gospod kanonik je pokopal dva otroka in enega krstil. Danes vsled slabega pota in mraza ni bilo otrok h krščanskemu nauku. V leseni kajži pri Ferdiju, v sobici z malimi okni premišljuje g. kanonik, kako bi pomagal Enciju. To in ono prevdarja, a nič pametnega mu ne pade v glavo. Slednjič sklene, da sam še danes obiše gospoda Sigmunda in osebno govori z njim o tej zadevi.

Nekam po strani je Engelbert ogledoval g. kanonika, stopajočega čez dvorišče h gospodovim sobam. O, da bi bil kdo drugi, tedaj bi ga pognal, odkoder je prišel, a z g. kanonikom si ni upal tako postopati. Celo pozdravil ga je, vzešši kučmo raz glavo in mu hotel poljubiti roko, katero je pa g. kanonik odmaknil.

Gospod Sigmund je ravno nameroval zapечатiti listino, kjer je imel zabeleženo določeno število fantov za vojaško službo, da jo odpošlje guberniju, ko potrka gospod kanonik na duri. (Dalje sledi.)

evropskih držav. V Evropi bo potem blok agrarnih in blok industrijskih držav. Od na konferenci udeleženih držav se je izreklo 21 za carinsko premirje, od teh 13 le pogojno. Izvolili sta se dve komisiji: prva bo proučila načrt carinskega premirja, druga pa izdelala program nadaljnjih pogajanj. Konferenca zaseda dalje in je le malo upanja na pozitiven uspeh. Delegati prihajajo vedno z novimi predlogi. Važno vprašanje je, kako spraviti v sklad interese industrijskih in interese poljedelskih držav. — Razorožitvena konferenca je kljub francoski vladni krizi zasedala dalje. Kakšnih uspehov doslej še ni zaznamovati. — Mussolini je za južno Tirolsko odredil splošno amnestijo glede političnih odredb, ki so bile izdane proti južnotirolskim Nemcem. Tako je bil tudi zdravnik dr. Kiener s soprogo izpuščen z otoka Ponza, kamor je bil pregan za tri leta. Objava naglašja, da noben Nemec iz političnih vzrokov ni več stavljen pod policijsko varstvo. Ta amnestija je prvi vidni znak prijateljske pogodbe med Avstrijo in Italijo. — 20. januarja so se vršile na Japonskem volitve v poslansko zbornico. Vladna stranka Minseito (liberalci) je dobila 273 mandatov, opoz. stranka Seyukai 174, delavske stranke 5 in ostale male stranke 14 mandatov. Stranka Minseito bo nadaljevala s politiko izmirljenja s sovjetsko Rusijo. Vladna stranka je pridobila 99 mandatov, opozicija jih je izgubila 64. — Nemški finančni minister je predlagal, da se zadosti zahtevam brezposelnosti in Youngovemu načrtu, celo vrsto novih davkov. Ker nekatere stranke nove davke odklanjajo in stavijo svoje predloge, se je pričelo govoriti že o vladni krizi in celo o uradniški vladi. Zdi pa se, da se bo našel izhod in ne bo prišlo do odstopa vlade.

DOMAČE NOVICE

Najboljše knjige za naše ljudstvo. Mohorjeva družba nas spet vabi, naj ne pozabimo tudi to leto naročiti njenih dragocenih knjig. Pa res, za ta mali denar, za borna 2 in pol šilinga, pa 5 dobrih knjig, to je res „šenkano“! Letošnji Koledar ima vse polno zanimivega in koristnega. Iz katere stroke hočeš, ti Koledar pove svoje mnenje, ti da svoj nasvet. Potem ti pa še prinese v razvedrilo kratko povest ali pesemco. — Za bolj resne bralce bo Zgodovina slovenskega naroda od dr. Josipa Mala pravi zaklad. Obravnava ta zvezek dobo jerobstva slovenskega človeka, v letih 1813 do 1848. Tako temeljito še nismo imeli obdelane doslej naše domače zgodovine! Tej knjigi lahko verjamejo vsako besedo in na to sliko naše zgodovine lahko zidamo v ponosu in samozavesti stavbo naše bodočnosti. — Za bralce, ki radi gledajo na pomembne osebnosti iz prejšnjih časov, bo pravi vir Življenje svetnikov. Pripoveduje nam knjiga o življenju in poveličanju svetnikov, katerih godove praznujemo od 1. do 21. aprila. Neverjetno veliko zakladov je v tej knjigi, koliko dobrih vzgledov in portretov značajev. Več kot povestnica je ta knjiga, to je praktičen molitvenik za vse, ki iščejo za življenja pot zvezd vodnic, močnih osebnosti. — Slednjič nam je Družba darovala še dvoje povesti: Domačijo ob Temnici in Grče. Obe povesti slikata trpljenje in veselje kmetijskega življenja, ki se v taki obliki vrši v nešteto slučajih tudi pri nas doma. Tu je naša trda in z znojem pognojena zemlja, tam je naš domači človek s svojo vročo krvjo, trmasto voljo in neizmerno ljubeznijo do zemlje in njenih skrivnosti. In ta zemlja in človek na nji, oba v večnem boju medseboj in za sebe, to je naše kmečko življenje, kot ga slikata ti dve povesti. Polni sta slik kmečkega trpljenja, malo nosita smeha v sebi, ampak tako je že danes življenje. Vendar pa nas, ko jih preberemo do konca obe le utrdita v veri v našo zemljo in v življenje na tej zemlji — Pet takih knjig nam je dala lani Družba sv. Mohorja v dar. In še nam ponuja za prihodnje leto pet novih biserov, novih knjig, za cela 2 in pol šilinga. Škoda bi bilo, če ne bi vsaka naša družina z navdušenjem zagrabila to priliko in takoj javila v župnišču, da hoče Mohorjeve knjige tudi za letos. Sedaj je še čas, ne zamudite, da bo imela vaša družina spet dobro in lepo berilo za dolge zimske večere in nedeljske popoldneve!

Drobne koroške novice. Za porotniško zasedanje 10. marca so bili izzreban naslednji porotniki iz slovenskega ozemlja: Lipovic Otmar, upravitelj v Štihu, Pinterič Filip, trgovec v Škofičah, Zwitter Valentin, mlekarnar v Št.

PODLISTEK

Kovač Franc:

Zadnji čarovniški proces na Važenbergu.

(Nadaljevanje.)

Istega dne popoldne, ko se je gospod doktor Jurij Wolfgang Tschabuschnig z asesorjem in pisarjem odpeljal v Velikovec, je prijezdil velikovski kanonik Jurij Ramusch v Št. Jur, da ima drugi dan v nedeljo tu službo božjo. Tedaj namreč Št. Jur še ni imel stalno tu bivajočega dušnega pastirja, temveč je vsako soboto popoldne prijezdil iz Velikovca kanonik, ki je opravljal tu dušnopastirsko službo. Vsako soboto popoldne je pokrstil, kar še ni bilo krščene, pokopal, kar je bilo pokopati, poblagoslovil in zbral otroke v cerkvi, da jih pouči v vero. Prenočeval je v leseni Ferdijevi kajži in stara Nančara mu je zanetila in pripravila večerjo.

Med potom je gospod kanonik srečal velikovške sodnike, globoko zamišljene, vračajoče se domov. Tužne misli vstanejo v glavi ljudomilega duhovnika. Videl je, da je gosposka ravno tako praznoverna kot preprosto ljudstvo, po krivici, zaslepljena vsled časovnega javnega

Jakobu v Rožu, Grubelnik Josef, posestnik v Vovbrah, Mikej Florijan, tesar v Železni Kapli, Jerolič Pavel, tovarniški delavec v Bistrici v Rožu in Kovač Jožef, gostilničar v Grebinju. — Podpiranih brezposelnih so 22. februarja zabeležili na Koroškem 10.652. Število je v teku enega tedna zopet zraslo za 47 oseb. — Sejmi v marcu: 10. Št. Štefan na Zili, 12. Labud in Beljak, 17. Borovlje, 26. Beljak, 31. Pliberk. — Dekla Jožefa Skodler iz Kotmare vasi je služila lani pri nekem posestniku v Kokju pri Dobrli vasi. Začetkom decembra preteklega leta je porodila v neki koči fanta in izginila. Pozneje je naznanila žandarmeriji sosedo, da jo je nagovarjala k odpravi ploda. Tako je prišla stvar na dan. Skodler je bila aretirana v velikovški okolici in je priznala, da je na prigovarjanje nezakonskega očeta zadavila tri dni starega otroka in ga pokopala v samostanskem gozdu. Komisija je otroka na tem mestu res našla. Dekla Skodler in posestnik sta bila predana delžnemu sodišču in prideta pred porotnike. — Posestnik Josip Zmrzlak iz Klopice je na poti iz Št. Ilja proti Klopicam izgubil denarico z vsebino 830 S. Ni znano, ali se gre tu za tatvino ali za izgubo. — S 1. t. m. so se podražile vžigalice od 6 na 7 g, zavoj z 10 komadi 65 g.

Loče ob Baškem jezeru. (Poroka.) Naš dobri igralec in bivši predsednik našega izobr. društva Ivan Uršič, pd. Volt, se je naveličal samskega življenja in si izbral za družico pd. Hlebanjevo v Zagoričah. Dne 23. febr. jo je peljal pred oltar. Želimo novo poročenemu paru obilo sreče in želimo, da bi ostal tudi v bodoče zvest prijatelj našega društva.

Bilčovs. (Poroke.) Uresničilo se je naše prerokovanje, da bo letos veliko porok, ker je bil dolg pust. Ni bilo skoro tedna, da ne bi bilo širom naše fare čuti vriskanja. Višek pa je dosegla nedelja, oziroma ponedeljek 24. februarja. Ta dan smo imeli kar tri poroke. V Stranjah pri Strajniku so rabili mlado gospodinjico in mladi posestnik Tomaž Ogris je šel k Popravlanu v Podgorje in si tam izprosil roko hčerke. — Posestnik pd. mladi Odam v Bilčovsu ze prerogovoril Goričnikovega ateja v Spodnji Vesci, da mu je dal svojo Micijo in danes že imajo pri Odaimu mlado gospodinjico. Mladi gospodar je bil svojčas marljiv knjižničar in spreten igralec našega izobr. društva. — Pri pd. Muškovniku na Muškovi pa je zaprosil mladi Petric na Vesavi za hčerko Micko. Četudi težko, je Mušnikov oče le dal besedo, zakaj vedel je, da bo pogrešal pridno in delavno hčerko. Pa tudi mladi gospodar je vesel pridne svoje družice. Vsem novoporočencem ključemo na mnoga leta in da bi ostali zvesti sebi in narodu!

Okrog Trušenj. (Pust.) „Jaz pa kraj Štriholc 'no kajžico 'mam; kaj nuca, ko notre prebivam koj sam.“ Tako nekako si je mislil pd. Tišlarjev Štefej Jandl, ki je zvel v zakon Zofko Gros iz Srednjih Trušenj. Pa tudi mladi Lacl, Jožef Vedenik, od Sv. Marjete si je našel družico Jožefino Vavtižarjevo, pd. Šoštarjevo v Sp. Dobju. Prav iskreno čestitamo! Da pust ne mine brez vseh šal, so v zadnjem času poskrbeli nekateri vdovčniki, ki so se naveličali „trdega“ jarma.

Meškovje—Novo selo. (Lepa ženitnina.) Lepa, pridna in pobožna nevesta Urši, prvorojenka izmed devetih zdravih otrok daleč okrog spoštovanega umnega gospodarja Jakoba Maierhoferja, p. d. Miškovnika v bilčovški fari, je vzela Janeza Adlasnika, pridnega posestnika dveh kmetij (pri Drevcu in Petrovcu) v Novem selu v kotmirški fari. Na god sv. Matije je spremljalo nad trideset povabljenih gostov z godbo zalo nevesto k podružnici sv. Marjete, kjer so se zbrali tudi ženin in njegovi gosti. Poročno sv. mašo je daroval domači g. župnik, poročal pa je g. Hani Maierhofer, župnik v Blačah v Zilski dolini, stric neveste. Njegov nagovor so poslušali vsi navzoči s tako pazljivostjo in napetostjo, da so skoraj zabili, odihvati se. Poskočna godba je peljala potem vso veselo družbo v Zapotnikovo gostilno, kjer je trajala vesela svatba do ranega jutra. Neizčrppljivi humor g. Menteja in „coprnije“ stričeve so zabavale vse goste. Kotmirški pevci so zabavali z vedno novimi pesmimi veselo družbo. Došel je tudi „vadovec“, ki je nagovoril ženina in nevesto s tako ljubimi besedami, da so solzile vseh oči. Naj rosi sv. Mala Terzija se obilo rož z nebes na tako ljuba novoporočenca v Novem selu!

Večna vas. (Pust pri nas.) Tudi nam je prišel pust nekoliko izpremembe. Dne 24. febr. se je poročil mladi posestnik Alojzij Sirnik, pd. Rebernik. Za ženo si je izbral na domačih tleh vzklilo cvetko, pravo slovensko-koroško Mojčko iz ugledne Rogove družine v Podjuni. Kot podnačelnika požarne brambe Šteben—Globasnica so počastili ženina tudi brambovci v prav obilnem številu. Ob tej priliki je tudi prosvetno društvo Globasnica izreklo svoje čestitke ženinu, ki je bil vsa povojna leta odbornik in eden najboljših igralcev. Nevesto pa so pred cerkvenimi vrati sprejele Marijine družbenice. — Isti dan je zatajil samski stan tudi Janko Lušin na ljubo brhki Demšarjevi gospodinjici v Štebnu. Po cerkvenem obredu se je poročna slavnost nadaljevala v prijazni Šoštarjevi gostilni. Izpeli smo vse pesmi in godcem je zmanjkalo celo starih polk in valčkov in poseči so morali celo po ameriškem fokstroju, ki pa ni vzbudil zanimanja, pač pa pomilovalen posmeh. Tem več zanimanja in navdušenja pa je žel slovenski „koloples“, ki so ga predvajale tečajnice zadnjega kuharskega tečaja. Ta ples si osvaja vedno širše mesto med našo kmečko mladino, kar moramo zelo pohvalno beležiti. Saj je naši slovenski kmečki duši vendar bolj domač in soroden nego vsi moderni plesi, ki prihajajo iz mesta tudi že na deželo. Mladima, idealnima paroma želimo mnogo sreče v zakonskem stanu!

Žvabek. (Poroke.) Prav simpatičen par je stal v ponedeljek dne 24. febr. v naši farni cerkvi pred oltarjem. Herman Rupitz, Jonov sin in cerkveni pevec se je poročil z Liziko Glavarjevo, bodoče posestnico lepe Habnarjeve hiše in gostilne v Gornji vasi. Domači g. župnik je priporočal novoporočencem, da se okleneta treh stebrov zakonske sreče: žive, trdne vere, presv. Srca in Marije Device. Okoli 80 svatov je bilo na nevestinem domu prav židane volje. Vzrok temu je bila pač vojaška godba iz Celovca, ki je igrala že pri sv. maši in je potem menda pregnala svatom vse skrbi in težave življenja iz spomina — vsaj za ta dan! Nevesta je sorodnica ljubljanskega škofa m. g. dr. Gregorja Rožmana, ki je ta dan tudi daroval sv. mašo za novoporočenca. — Isti dan je pripeljala na svoj dom v Dobu Terezija Trunk, Gregorja Hudla iz Blata v šmihelski fari. — Novoporočenci bodite srečni in zdravi!

Št. Janž v Rožu. (Poroke in smrti.) Pust proti kraju gre, ledik smo še! To se pri nas ni popolnoma uresničilo. Dva sta vendar skočila v zakonski jarem. Rotov Franci v Rutah, znani Iskender beg pri igri „Miklova Zala“, se je preselil v Svetno vas k Mčižu in vzel za svojo ženo domačo hčerko. Tudi Otrobovi Pavli v Podsinji vasi se ni več dopadel samski stan. Omožila se je na Sine k Urbanu. Oba sta bila člana in igralca našega društva. Bilo srečno! — Smrt nas je tudi že obiskala. Dne 16. februarja smo spremili k zadnjemu počitku Angelo Hafner, 26letno mater treh otrok. Bila ji zemljica lahka! — Dne 20. februarja se je pričel pri nas kuharski tečaj. Želimo, da bi bila voditeljica kakor tečajnice z njim zadovoljne.

DRUŠTVENI VESTNIK

Prireditve. Izobr. društvo v Ločah ob Baškem jezeru si je postavilo nov oder v Ročičnikovi dvorani v Ratenčah, kjer bo ponovilo v nedeljo 3. marca igri „Nebesa na zemlji“ in „Prepirljiva sosedo“. — Na Jožefovo, dne 19. marca ima izobr. društvo v Pliberku po prvi božji službi svoj občni zbor v društveni dvorani pri Brezniku. Spored običajen. — Izobr. društvo „Gorjanci“ v Kotmari vasi ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 9. marca ob 3. uri popoldne pri Šmonu v Št. Gandolfu v običajnim dnevnim redom.

Velinja vas. (Spokornica.) Zadnjič smo povedali, da Velinčani radi pojemo. Zamolčali tudi nismo, da ga včasih radi pijemo, mogoče nekoliko preveč. Mogoče pa je temu kriv naš gostilničar, ker je pošten in noče posnemati slabih svojih tovarišev in krščati vino. Naj povemo tukaj o njem nekaj več. Mlad je še, pa vendar podjeten. Postavil je novo dvorano, v kateri je postavilo društvo svoj oder. Naši fantje in dekleta hočejo pokazati na novem odru svojo igralsko umetnost. Dne 9. marca bodo nastopili z igrama „Spokornica“ in „Čarodejna brivnica“. In tudi naši pevci so obljubili svoje sodelovanje.

Žvabek. (Igr.) Deset nas je poslušnih vabilu šlo zadnje nedelje februarja v prijazni Žvabek gledat in poslušat, kaj zavedni sosedje znajo, in bili smo jako zadovoljni. Po župnikovi razlagi iger je neka deklica zelo dobro recitala ganljivo pesem sv. Neže in pevci so lepo zapeli nekaj kitic te pesmi. Nastopili so radovedno pričakovani igralci in nas prijetno iznenadili takoj v začetku z doma napravljenimi in dobro pogodeni rimskimi oblekami, zlasti pretor, potem pa z jasnim govorjenjem in živahnim naravnim igranjem. Vsa čast igralcem in onim, ki so jih izvežbali. Posameznih igralcev in vsebine resne igre „Sv. Neža“ kajpak ne gre omenjati. Druga igra „Ne kliči vraga“ je povzročila mnogo smeha in zabave. Prav živo nam je pokazala hud prepir med možem in ženo radi možitve hčerke edinke, že dovolj stare. Oče skopuh sili hčer, da vzame bogatega, a duševno revnega. Miho, hči in mati pa se potegujeta za ubožnega, a pridnega in brihtnega Tončka. Oče se zakolne, naj rajše pride vrag ponj, nego da bi privolil v zakon s tem. Pa glej, vrag, Tonček sam, takoj skoči iz peči ves črn in grozen. Sedaj pa se ves prestrašen oče takoj vda, v vse privoli in da vragu še polno možnjo denarja, mesa in vrečo moke. Ženski se s Tončkom veselita zmage. Še nas sosede, fantje in dekleta, vzbudite in naučite kaj lepega, vrli Žvabekarji!

Glinje. (Nekaj o pustni prireditvi.) Zopet so se postavili na noge naši Glinčani in so priredili na pustno nedeljo kar tri igre: Skriti zaklad, Dve teti, Čarodejna brivnica. In tu evo malo kritike: Balant je bil dober v kretnjah, da pa je bil navezan nekoliko na šepetalko, je bila vzrok prevelika zaposlenost pri prireditvi sploh: saj je bil menda režiser in dvakratni igralec. Morda prenaporno! Čarodejnik je imel res čarovni pogled in jasno besedo. Pri celi prireditvi sploh je presenetila brezhubna izgovorjava besed. Ostale vloge so bile v dobrih rokah. Pri drugi igri je prijetno iznenadila vloga obeh tet, pohvaliti pa smemo tudi obe gojenki. Pri zadnji burki je najbolj ugajal žid, tudi kmetje so bili prav naravni. Strahu pred nastopom pri igralcih ni bilo videti; temu je morda nekoliko škoda. Preveč imajo gledalci časa, da vadijo vse. Tako so videli tudi skrbno sestavljeno scenerijo kleti v tretjem dejanju prve igre in salon v drugi igri. Zastori na oknih salona, rože na postavku, vse, vse se je opazilo, in scenerija je popravila majhne nedostatke igranja. Na vsak način bodo igralci in igralke glinjskega društva prav kmalu lahko tekmovali z drugimi društvi, posebno, če enkrat nastopijo še z izvežbanim pevskim zborom in izurjenimi tamburaši. To bo resna konkurenca boroveljskim igralcem in podljubeljskim tamburašem! Cingelčeva dvorana je pač samo na Trati in tudi elektrika se bo tam kmalu posvetila. Zato društveniki in društvenice, le še več korajže in veselja, da vas nekoč prištejemo med naše prve!

„Slovenski krožek na Dunaju.“ Opozarjamo na razpis o b č n e g a z b o r a zadaj med oglasi, ki bo v nedeljo 16. t. m. ob 7. zvečer. Želeti bi bilo, da se udeleže tega letnega zbora vsi gg. člani, zlasti radi tega, ker bo treba voliti več novih odbornikov in najbrže tudi novega predsednika. Krožek je naše edino društvo na Dunaju, do katerega so mnogi jako brezbrizni. Ako bi ga ne bilo več, potem šele bi bridko čutili, kaj smo zgubili. — Na pustno nedeljo je bila v društvenih prostorih živahna domača zabava. — Za soboto 6. aprila se pripravljaja velik koncert v češkem Narodnem domu v XV. okraju, Turnergasse 9, takoj za Gürtlom nad Gumpendorferstrasse. Ta koncert se bo vršil le tedaj, ako bodo pevke in pevci redno in točno hodili k vajam. Od njih je vse odvisno: v s p e h i n n a r o d n a s r a m o t a, ponos in žalost v vsakem rodoljubnem srcu.

ZADRUŽNI VESTNIK

Stanje vlog.

Leto 1929 je stalo v znamenju pomanjkanja denarja in je pomenilo tudi za denarne zavode slabše leto od prejšnjega. Obrestna mera, ki se je že par let stopoma zniževala, se je sredi preteklega leta pri nekaterih denarnih zavodih zopet zvišala. Tudi hranilne vloge niso tako napredovale kot prejšnja leta. V naslednjem ne-

kaj številke o stanju hranilnih vlog v Avstriji zadnji čas:

31. decembra 1928	S 1.250.583.000
31. marca 1929	S 1.342.456.000
30. junija 1929	S 1.378.320.000
30. septembra 1929	S 1.370.433.000

Padec hranilnih vlog v jeseni je povzročila predvsem napetost med strankami in v strahu so ljudje denar dvigali. Na Koroškem tega ni bilo čutiti, pač pa v večjih industrijskih krajih na gornj. Štajerskem in posebno na Dunaju. Veliko krizo je napravil tudi polom Boden-Creditne banke. Razveseljivo je dejstvo, da pri naših slovenskih posojilnicah nikjer ni bilo zapaziti, da bi ljudje dvigali denar vsled vznemirjenja, kar je jasen dokaz, kakšno zaupanje uživajo slovenske posojilnice med domačim ljudstvom. Denar naših hranilnic je izposojen skoraj izključno samo na posestva in je umljivo, da je ravno na ta način naloženi denar najbolj varen. A še veliko več bi lahko pomagale naše zadruga svojim članom, ko bi se tudi vsi domačini tega zavedali in nalagali denar v domače zavode. Še vedno je veliko ljudi, ki zapirajo svoje bankovce doma v škatlje; tam leži denar prazno, ne nese nobenih obresti in povrh je še izpostavljen tatovom. Zato: Naš denar v naše domače posojilnice!

GOSPODARSKI VESTNIK

Svinjereja.

(Nadaljevanje.)

Plemenskim prašičem polagamo peso surovo. Znano je, da surova pesa ni slabša od parjene. Pitovnim prašičem polagamo tudi parjeno, da se bolj našro. Nikoli pa ne opustimo krmiti vsaj nekaj sveže pese ali repe, ker pri parjenju uničimo v sveži krmici se nahajajoče vitamine, ki so za zdravje in bohoten razvoj prašičev velikega pomena. Pa tudi drugače ima prašič, kakor človek, potrebo po sveži hrani. Znano je, da budi sadje tek. Človek zavziva tudi rad salato itd. Privoščimo tudi svinjam kaj svežega, kakor sebi. Omenil sem, da pri gosti piči če imamo po več prašičev skupaj, ni takega ravnanja in kavsanja za najboljši kos nego pri „budli“. Da ima prašič le toliko prostora, da nemoteno žre, ne bo nevoščljiv drugim, ker ve, da bo itak prišel na svoj račun. Mislimo si omizje otrok, ki jedo iz skupne skledice in ki bi dobivali dan za dnem juho, v kateri bi bilo nekaj koščkov kruha. Tudi otroci se bodo topli in suvali. Želodcu smo vsi pokorni in kar zahteva, mu hočemo dati. Krmimo tedaj gosto in prašiči bodo pri krmiljenju mirni, ker bodo prišli vsi na svoj račun. V tem slučaju pustimo lahko celo tropo prašičev enake velikosti k skupnemu koritu in zadovoljili se bodo tudi z dvakratnim krmiljenjem. Če gospodinja ali svinjarica opoldne že res nima drugega opravka, pa naj gre spat. Pri gostem krmiljenju bodo prašiči veseli, da jih ne nadlegujemo in da smejo mirno počivati.

Mogoče je že kateri uganil, da mislim pri tem na skupen krmilni prostor. Da. Če nimamo dosti svinjakov, se lahko poslužujemo teh. Pri gostem krmiljenju zadostuje za prašiča, po velikosti, $\frac{1}{4}$ do $\frac{3}{4}$ m korita, dolžina korita pa naj odgovarja tudi velikosti prašičev, recimo 2 metra.

Mislimo si dvoje dolgih korit, položenih vzporedno, drugo ob drugo, ali toliko oddaljenih, da more hoditi svinjarica vmes; vmesni prostor je tedaj nekak hodnik. Če napravimo čez ta prostor streho, je krmilni prostor gotov. Napravimo še tla iz ilovice in kamenja, ki ga poberejo na polju. Za zimo bi ta prostor ne bil primeren. Zato ga še objemo z deskami in sicer vodoravno. Na vsakih 4 metre postavimo močne stebre, v sredino med nje pa po enega slabšega. Deske pribijemo na obeh straneh stebra, da je stena dvojna. Širina 6 m zadostuje in dolžina po številu prašičev, kolikor jih bomo pač krmili. Pri manjšem številu prašičev napravimo samo eno vrsto korit, da bo šel hodnik za eno vdolžno steno. Tukaj bi zadostovala širina 3 in pol metra. (Dalje sledi.)

Trg. Lesovina, Dunaj: mehka suha drva 530 S, sveža bukova drva, letos sekana, 360 S, treske, po 100 kg povezane, 4 S. — Živinske cene v celovski klavnici za kg mesne teže: voli 3,20—3,30, telice 3—3,20, mlade krave 2,90

do 3,10, starejše krave 2,60—2,80, mladi pitani biki 3, klobasarji 2,80—2,90, drobnica 2—2,30, mesne svinje, žive dobavljene, 2,70—2,80, teleta, mrtva dobavljena, 2,80—2,90 S. — Tržne cene v Celovcu: pšenica 30—32, rž 23—25, ječmen 24—26, oves 20—22, ajda 24—26, koruza 22—24, fižol 60, krompir 16—18 g, leča 1,80—, grah 1,40 S; sladko seno 14, kislilo 10 S meterski stot; zelje 30—40, repa 30 g, goveja mast 6, surovo maslo 5—6, prekajena slanina 4,50, zaseka 3,20, smetana 2,40—4, skuta 1,40 do 1,60 S, mleko 42—46 g; meter 30 cm dolgih bukovih drv 7, mehkih 5,50 S.

RAZNE VESTI

Čudodelni doktor Zeileis. Avstrijski, nemški in inozemski listi posvečajo zadnje dni dolge članke nepričakovanemu nastopu znanstvenih krogov proti znanemu „čudodelnemu doktorju“ Zeileisu iz gornjeavstrijskega kraja Gallspacha, h kateremu se hodi zdraviti neštivilno ljudi iz vseh delov sveta, dasi čudodelnik ni zdravnik. Najznamenitejši nemški in avstrijski učenjaki priobčujejo svoja mnenja o Zeileisovi metodi in ta mnenja ji odrekajo večinoma vsako vrednost. Povod za te razprave pa je dalo predavanje prof. Lazarusa v berlinskem zdravniškem društvu o čudnem zdravniku Zeileisu in njegovih sposobnostih, kakor so se mu pokazale na temelju osebnih doživljanj v Gallspachu. Malo mestece se je neverjetno razrastlo, odkar je otvoril Zeileis v njem svoj novi sanatorij. Povsod gradijo nove hotele in vile, ki komaj zadostujejo za prihajajoče bolnike. Zgradili so celo novo postajo, jo sedaj prekrstili v „Grieskirchen-Gallspach“, novo lokalno železniško progo in avtomobilske betonirane ceste. Sanatorij, veliko poslopje vrh griča sredi mesta, je res središče vsega življenja v Gallspachu. Ima že dobro obiskane podružnice v Berlinu, Nürnbergu, Monakovem in drugod. Zeileis zdravi z neko čudežno palico. Prof. Lazarusu se je posrečilo videti in celo preiskati to palico. Bila ja navadna steklena cevka z 12 miligrami radija. Lazarus pravi, da temeljijo vsi uspehi, v kolikor bi bili resnični, samo na psihozi (duševnem vplivu) in ne morejo imeti nobenega trajnega učinka na zdravje. Zeileis pravi, da bo vse te klevetnike tožil. Da se peča z zdravljenjem, ga vodijo samo človekoljubni oziri. Saj zdravi veliko ljudi zastonj. Pri tem ne zasluži skoro nič (?) in mu zaslužka tudi ni treba, ker je že od nekdaj imovit. Če mu prepovedo zdravljenje, bo šel v kako drugo državo. Ponudb ima veliko in še sanatorije mu hočejo zgraditi. Gornjeavstrijska deželna vlada bi mu zdravljenje rada prepovedala, a se ne upa, ker prinašajo tujci deželi veliko dohodkov. Z zadevo se bavi tudi ministrski svet, ki bo zaprosil še za strokovnjaško mnenje. Pa tudi zvezna vlada nima posebne korajže, da bi delovanje prepovedala. Proti prepovedi je bilo uprizorjenih že več protestnih zborovanj. Lahko smo radovedni, kako se bo zadeva razvila, ker so zdravniški krogi odločno proti Zeileisu.

Drobne vesti. S 1. decembrom 1932 se bo v Avstriji vozilo na desni strani ceste. Tirolska pa noče čakati tako dolgo in vpelje že z 2. aprilom 1930 vožnjo na desni strani. Tirolska leži med Nemčijo in Italijo, ki imata obe vpeljani vožnjo na desni strani. — Dunajske banke so znižale obrestno mero za vloge na 4 in pol odstotka. — Finančno ministrstvo namerava izdati letos o priliki 10letnice plebiscita spominske dvošilinge. — Anglija: V Londonu je bilo v zadnjem četrtletju 1929 pri prometnih nesrečah 407 oseb ubitih in 13.111 ranjenih. — V Lutonu je nastal v tovarni slamnikov požar. Ker so bile tam nakopičene ogromne množine slame, je bilo velikansko poslopje tovarne v par minutah v plamenu. Baje je zgorelo 20 deklet, nad 136 pa je bilo ranjenih. — Amerika: 23. februarja popoldne je brzovlak Milwaukee — Čikago trčil na križišču ceste, ki ni zavarovana z zapornicami, v velik avtobus. Vlak je skočil s tira ter se je 5 vagonov prevrnilo po nasipu. Obenem je pripeljal z druge strani tovorni vlak, ki je avtobus raztrgal na drobne kose. Našteli so 12 mrtvih in 100 ranjenih. — Nad 125 oseb se nahaja v San Franciscu v zdravniški oskrbi zaradi znakov zastrupljenja, ki so nastali po udeležbi na veliki gostiji „Armada spasa“. Stanje 20 oseb je kritično. —

Ostale države: V Ljubljani je umrl največji slovenski industrijalec in podjetnik Peter Kozina. V njegovih tovarnah se izdelala na dan 1500 parov čevljev. — Desetdnevno neprestano deževje je v Italiji povzročilo veliko škode. Okolica Catanzara je bila popolnoma pod vodo, v pristanišču Cotrone so poškodovane vse pristaniške naprave. Na obali Kalabrije je potres porušil več hiš in železniških mostov. Snežni plaz je zasul vas Villa di Mezzo, ki je štela nad 40 hiš. Izpod snega so izkopali 9 mrtvih, ostali pa so povečini poškodovani. Železniška proga je na mnogih krajih popolnoma zasuta. — V Rostovu v Rusiji je zletelo v zrak uradno poslopje sovjetov. V razvalinah je našlo smrt 28 najuglednejših uradnikov sovjetske vlade. — Brezposelnih ima Amerika 5 milijonov, Nemčija 3, Anglija $1\frac{1}{2}$ in Italija 1 milijon.

SLOVENSKI KROŽEK NA DUNAJU

bo imel svoj drugi

LETNI OBČNI ZBOR

v nedeljo 16. marca t. l. ob 7. zvečer
v društveni dvorani, Hotel Fuchs,
Mariahilferstrasse št. 138.

DNEVNI RED:

1. Predsednik otvori občni zbor.
2. Tajnik prečita zapisnik prvega letnega občnega zbora.
3. Tajnik prečita poročilo o delovanju minulega leta.
4. Blagajnik prečita društveni račun.
5. Poročilo preglednikov.
6. Volitev novega odbora, in sicer:
 - a) Predsednika in dveh namestnikov.
 - b) 12 odbornikov.
 - c) 3 preglednikov računov.
7. Novoizvoljeni predsednik zaključi zbor.

Ako ob 7. uri zbor ne bi bil sklepčen, t. j. da ni nazvoča nad polovico članov, se bo vršil občni zbor uro pozneje brez ozira na število nazvočih članov. Predlogi članov morajo biti naznanjeni 8 dni poprej, da bodo postavljeni na dnevni red.

Ker je to naš drugi letni občni zbor,
pridite v obilem številu.

Na Dunaju, 25. februara 1930.

PRESEDNIK.

VABILO NA LETNI OBČNI ZBOR

Tamburaškega in pevskega društva
„DOBRAČ“ na Brnci, ki se vrši

dne 9. marca ob 3. uri popoldne
pri Prangerju v Zmotičah s sledečim sporedom:

1. Poročilo o delovanju društva.
2. Volitev novega odbora.
3. Predavanje.
4. Slučajnosti.

Vse člane prijazno vabi

PRESEDNIK.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

Posojilnice za župnije Škofiče,
Loga vas, Otok in Št. Ilj,
reg. zadr. z neom. zavezo v Škofičah,

ki se vrši

dne 19. marca 1930 v lastni hiši
v Škofičah št. 9 ob pol 3. uri popoldne.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru —
2. Poročilo o izvršeni reviziji v l. 1929. — 3. Poročilo o delovanju posojilnice v minulem letu in odobr. tečaj računskega zaključka od l. 1929. —
4. Določitev obrestne mere vlogam in posojilom za l. 1930. — 5. Eventuelna volitev v načelstvo in nadzorstvo. — 6. Posvetovanje v zadevi kupljene hiše. — 7. Razni predlogi in nasveti.

Ako ob določenih uri ni zbrano zadostno število članov, se vrši občni zbor eno uro pozneje ter sklepa ob vsakem številu nazvočih nadružnikov.

K obilni udeležbi vabi NAČELSTVO.